

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ**

Чернеженко О. М.

**КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВА МОДЕЛЬ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
В ШВЕЙЦАРІЇ**

Монографія

Київ
Видавництво-Ліра-К
2017

УДК 342.5:352.07](494)(02)

Ч-49

Рекомендовано до друку:

*Вченою радою Національної академії внутрішніх справ
(протокол № 27 від 28 листопада 2017 р.).*

Рецензенти:

Федоренко В.Л. – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, академік НАПрН України, завідувач кафедри державної служби та кадрової політики Національної академії державного управління при Президентові України;

Батанов О.В. – доктор юридичних наук, професор, старший науковий співробітник Інституту держави і права ім. В.М. Корецького Національної академії наук України.

Чернеженко О.М.

Ч-49 Конституційно-правова модель місцевого самоврядування в Швейцарії / За ред. к.ю.н. О.М. Чернеженко: монограф. / О.М. Чернеженко. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2017.– 192 с.

ISBN 978-617-7507-91-7

Монографія присвячена вивченню елементів системи місцевого управління та специфіки правового регулювання місцевої організації влади у Швейцарії, а також актуальним проблемам конституційно-правового регулювання місцевого самоврядування у Швейцарії на сучасному етапі. Досліджуються форми здійснення місцевого самоврядування, визначаються конституційно-правове закріплення компетенції муніципальних утворень і фінансові основи місцевого самоврядування у Швейцарії. Досліджується еволюція моделі місцевого управління у Швейцарії. Приділяється увага сучасним проблемам швейцарської муніципальної системи.

Обґрунтовуються теоретичні основи місцевого самоврядування та особливості їх реалізації в аспекті швейцарського федералізму. Розглядаються особливості взаємодії центральних органів влади та органів місцевої влади. Висвітлюються взаємовідносини між федеральними та кантональними органами, які базуються на принципі субсидіарності, а також вивчаються основні тенденції розвитку муніципальної системи Швейцарії на сучасному етапі. Приділяється увага вивченню питання фіскальної децентралізації, яка є найбільш ефективним засобом створення економічної основи місцевого самоврядування.

Розраховано на досвідчених та молодих науковців, викладачів вищих навчальних закладів і магістрів у сфері права та публічного управління, представників інститутів громадянського суспільства

ISBN 978-617-7507-91-7

© Чернеженко О.М., 2017

© Видавництво Ліра-К, 2017

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	4
ПЕРЕДМОВА	7
РОЗДІЛ 1. Основи та особливості місцевого самоврядування в Швейцарії	
1.1. Теоретичні основи місцевого самоврядування	11
1.2. Особливості швейцарського децентралізованого федералізму в аспекті організації публічної влади на місцевому рівні	16
1.3. Субсидіарність як засадничий принцип функціонування місцевої влади у Швейцарії	40
РОЗДІЛ 2. Конституційно-правове регулювання місцевого самоврядування в Швейцарії	
2.1. Загальна характеристика та еволюція моделі місцевого управління в Швейцарії	50
2.2. Конституційно-правове регулювання місцевого самоврядування в Швейцарії: сучасний стан та перспективи розвитку	74
РОЗДІЛ 3. Поняття та система форм здійснення місцевого самоврядування у Швейцарії	
3.1. Основні форми демократії у Швейцарії	91
3.2. Виборча система Швейцарії: її особливості на кантональному та муніципальному рівнях	109
РОЗДІЛ 4. Швейцарська муніципальна система: поняття, елементи, основні тенденції розвитку	
4.1. Конституційно-правове закріплення компетенції муніципальних утворень	121
4.2. Фінансові основи місцевого самоврядування в Швейцарії	130
4.3. Розвиток швейцарської муніципальної системи на сучасному етапі	149
ПІСЛЯМОВА	165
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	169